

TURINYS

	SIENA	/7
1	BAIMĖ	/13
2	VAIZDUOTĖ	/31
3	PASIRODYMAS	/49
4	GALIA	/69
5	VILTIS	/93
6	NEIŠMANYMAS	/125
7	NUOTYKIS	/143
8	SKAUSMAS	/159
9	SUSINAIKINIMAS	/179
10	ALCHEMIJA	/199
11	PRISITAIKYMAS	/219
12	TROŠKIMAS	/239
13	ĮSIPAREIGOJIMAS	/265
14	SPROGIMAS	/281
15	PRAGARAS	/305
16	TIKSLAS	/323
17	TOBULUMAS	/349
18	MAIŠTAS	/371
19	ATSITRAUKIMAS	/393
20	PASIDAVIMAS	/411
21	MEILĖ	/431
	ŠUOLIS	/441
	PADĖKOS	/451
	NUOTRAUKŲ AUTORIAI	/453

SIENA

Kai man buvo vienuolika metų, tėvas nusprendė, kad reikia perstatyti priešakinę dirbtuvių sieną. Ta siena buvo didelė – maždaug trijų su puse metro aukščio ir šešių metrų ilgio. Senoji siena trupėjo ir jis „nebegalėjo į ją žiūrėti“. Tačiau, užuot pasamdęs meistrą ar statybų bendrovę, tėvas nutarė, kad tai būtų gera užduotis mudviem su jaunesniu broliu Hariu.

Griovimo darbus atliko tėtušis. Pamenu, žiūrėjau į tą žiojinčią skylę ir negalėjau patikėti savo akimis. Buvau visiškai įsitikinęs, kad sienos ten niekada nebebus.

Beveik metus kasdien po pamokų su broliu eidavome į tėvo dirbtuves ir lipdėme naują sieną. Viską darėme patys. Kasėme pamatą, maišėme skiedinį ir nešiojome kibirus. Vis dar prisimenu skiedinio sudėtį: dvi dalys cemento, viena dalis smėlio, viena dalis kalkių. Haris buvo atsakingas už vandens žarną. Skiedinį maišėme kastuvais ant šaligatvio, tada pildavome į 7,5 litro kibirus ir po vieną klojome plytas. Tai darėme be jokios armatūros ar medinių klojinių, naudojome tik gulsčiuką su vandens burbuliuku viduryje.

Jei *nors kiek* nusimanote apie statybas, suprantate, kad tai itin kvailas būdas statyti sieną. Tiesą sakant, tai buvo katorga. Šiandien tiesiog paskambintume vaiko teisių apsaugos tarnybai. Šis darbas buvo nuobodus ir bereikalingai išlėstas – tai, kas dviem vaikams užtruko beveik metus, suaugusių vyrų brigadai būtų trukę ne ilgiau kaip porą dienų.

Mudu dirbome savaitgaliais, švenčių dienomis, per atostogas. Tais metais plušome visą vasarą, bet tai niekam nerūpėjo. Tėvas pats

niekada neturėjo laisvadienių, tad jų turėti negalėjome ir mes. Prisimenu, kaip beviltiškai žvelgdavau į tą skylę. Maniau, tai niekada ne-sibaigs. Jos matmenys mano vaizduotėje tapo nesuvokiami. Atrodė, kad statome Didžiąją Vakarų Filadelfijos sieną – milijardus raudonų plytų, be galo besitęsiančių į niekur. Buvau įsitikinęs, kad pasensiu ir mirsiu tebemaišydamas betoną ir nešiodamas tuos kibirus. Nė kiek tuo neabejojau.

Bet tėtušis neleido mums sustoti. Kiekvieną dieną turėjome ateiti, maišyti betoną, tampyti kibirus, kloti plytas. Nesvarbu, ar lijo, ar buvo velniškai karšta, ar buvau piktas, ar liūdnas, ar sirgau, ar kitą dieną turėjau rašyti kontrolinį – nebuvo jokių pasiteisinimų. Mudu su broliu bandėme skųstis ir protestuoti, bet tėtušiu tai buvo nė motais. Įstrigome. Sieną buvo tarsi konstanta, ji buvo pastovi. Keitėsi metų laikai, atsirasdavo ir išnykdavo draugai, išėjo į pensiją mokytojai, o sieną liko. Sieną buvo visada.

Vieną dieną mudu su Hariu buvome itin prastos nuotaikos. Vos vilkome kojas ir murmėjome: „neįmanoma“, „nesąmonė“.

– Kodėl mes apskritai turime statyti sieną? Tai neįmanoma. Niekada nebaigsime.

Tėtušis, tai nugirdęs, metė įrankius ir atžingsniavo pas mus. Jis išplėšė man iš rankų plytą ir iškėlė priešais.

– Nustokite galvoti apie tą prakeiktą sieną! – subarė. – *Nėra jokia sienos. Yra tik plytos. Jūsų darbas – tobulai pakloti šią plytą. Tada imkite kitą plytą. Ir tobulai ją paklokite. Tada dar vieną. Nesukite galvos apie sieną. Vienintelis jūsų rūpestis – viena plyta.*

Jis grįžo į dirbtuves. Mes su Hariu susižvalgėme, papurtėme galvas – šis vyrukas kuoktelėjęs – ir grįžome prie maišymo.

Kai kurias iš paveikiausių pamokų, kurias esu gavęs, turėjau išmokti nepaisydamas savo įsitikinimų. Priešinausi joms, neigiau jas, bet galiausiai jų tiesos svoris tapo nebeišvengiamas. Viena iš tokių pamokų buvo mano tėvo siena.

Slinko dienos ir, kad ir kaip nenorėjau pripažinti, pradėjau su-

prasti, apie ką jis kalbėjo. Kai galvodavau apie *sieną*, darbas atrodė neįmanomas. Niekada nesibaigiantis. Bet kai galvodavau apie *vieną plytą*, viskas pasidarydavo paprasta – *žinojau*, kad tą vieną prakeiktą plytą galiu pakloti gerai...

Savaitėms bėgant plytų daugėjo, o skylė pamažu traukėsi. Pradėjau suprasti, kad užduotis, kuri atrodo neįmanoma, ir užduotis, kuri atrodo įgyvendinama, skiriasi tik požiūriu. Galvojate apie sieną ar apie plytą? Nesvarbu, ar tai būtų puikiai išlaikyti stojamieji egzaminai, siekis tapti vienu pirmųjų hiphopo atlikėjų, pasiekusių pasaulinę sėkmę, ar vienos sėkmingiausių karjerų Holivudo istorijoje kūrimas – visais atvejais tai, kas atrodė neįmanomai dideli tikslai, buvo galima suskaidyti į pavienes įveikiamas užduotis – neįveikiamas sienas, sudarytas iš daugybės plytų, kurias įmanoma pakloti.

Visą savo karjerą nenuilstamai dirbau. Darbo etikos laikiausi be jokių kompromisų. O mano sėkmės paslaptis yra visiškai nuobodi ir nė kiek nestebinanti – ateiti ir pakloti dar vieną plytą. Jautiesi susierizinęs? Paklok dar vieną plytą. Prastas premjeros savaitgalis? Paklok dar vieną plytą. Mažėja albumų pardavimas? Kelkis ir paklok dar vieną plytą. Griūva santuoka? Paklok dar vieną plytą.

Per pastaruosius trisdešimt metų, kaip ir visi kiti, susidūriau su nesėkmėmis, praradimais, pažeminimu, skyrybomis ir mirtimi. Mano gyvybei grėsė pavojus, praradau pinigus, buvo kėsiniama į mano privatumą, iširo šeima – ir kiekvieną dieną vis tiek kėliausi, maišiau betoną ir klojau dar vieną plytą. Nesvarbu, ką išgyvenate, priešais jus *visada* yra dar viena plyta, kurią reikia pakloti. Vienintelis klausimas – ar ketinate pakilti ir tai padaryti?

Esu girdėjęs sakant, kad vardo reikšmė turi įtakos vaiko asmenybei. Na, *man* vardą išrinko tėvas; jis davė man *savo* vardą ir suteikė man didžiausią pranašumą gyvenime – gebėjimą atlaikyti išbandymus.

Jis suteikė man valią¹.

¹ Vert. past.: angl. *will* – valia.

Buvo šalta, apniukusi diena. Praėjo beveik metai nuo tada, kai su broliu pradėjome statyti sieną. Sieną jau buvo tapusi tokia neatsiejama mano gyvenimo dalimi, kad mintys apie jos užbaigimą atrodė kaip iliuzijos. Regis, jei kada nors ir užbaigtume, iškart atsirastų dar viena skylė, kurią tuoj pat reikėtų užpildyti. Tačiau tą šaltą rugsėjo rytą sumaišėme paskutinę skiedinio krūvą, pripildėme paskutinį kibirą ir paklojome paskutinę plytą.

Tėtušis stovėjo ir stebėjo, kaip į vietą klojamos paskutinės plytos. Rankoje laikydamas cigaretę, jis ramiai grožėjosi mūsų darbu. Mes su Hariu paklojome paskutinę plytą ir patikrinome, ar ji guli lygiai. Įsivyravo tylą. Brolis gūžtelėjo pečiais – *kas dabar? Šokinėti, krykštauti iš džiaugsmo? Švesti?* Lėtai atsitraukėme ir atsistojome abipus tėtušio.

Visi trys apžiūrėjome naująją savo šeimos sieną.

Tėtušis numetė cigaretę ant žemės ir užgesino batų. Iškvėpė paskutinį dūmą ir, nenuleisdamas akių nuo sienos, tarė:

– Ir daugiau *niekada* nebandykite sakyti, kad ko nors *negalite* padaryti.

Tada grįžo į dirbtuves ir vėl ėmėsi darbo.

BAIMĖ

Visada laikiau save bailiu. Dauguma mano vaikystės prisiminimų susiję su tuo, kad ko nors bijojau – bijojau kitų vaikų, bijojau būti užgautas ar sugėdintas, bijojau būti laikomas silpnu.

O dažniausiai bijodavau savo tėvo.

Kai man buvo devyneri, mačiau, kaip tėvas trenkė mamai į galvą taip stipriai, kad ji pargriuvo. Regėjau, kaip ji spjaudėsi krauju. Tą akimirka miegamajame turbūt labiau nei bet kuri kita mano gyvenimo akimirka nulėmė tai, kas esu šiandien.

Viskas, ką nuo to laiko nuveikiau ir ko pasiekiau – apdovanojimai ir pagyrimai, dėmesys ir softų šviesa, personažai ir juokas, buvo subtilus atsiprašymas motinai už mano neveiklumą tą dieną. Už tai, kad tą akimirką ją nuvyliau. Už tai, kad nesugebėjau pasipriešinti tėvui.

Už tai, kad buvau bailys.

Tai, ką jūs pažįstate kaip Vilą Smitą (Will Smith), ateivių naikintoją, kino superžvaigždę, iš esmės yra kruopščiai sukurtas ir iš-tobulintas personažas, kad apsaugčiau save. Kad pasislėpčiau nuo pasaulio. Kad paslėpčiau bailį.

Tėvas buvo mano didvyris.

Jo vardas – Vilardas Kerolas Smitas (Willard Carroll Smith), bet visi jį vadinome tėtušiu.

Tėtušis gimė ir užaugo atšiauriose Šiaurės Filadelfijos gatvėse penktajame dešimtmetyje. Jo tėvas, mano senelis, turėjo nedidelę

žuvies krautuvėlę. Jis kasdien turėjo dirbti nuo ketvirtos valandos ryto iki vėlyvo vakaro. Mano močiutė buvo slaugytoja ir ligoninėje dažnai dirbo naktinėje pamainoje. Todėl didžiąją savo vaikystės dalį tėtušis praleido vienas, be priežiūros. Šiaurės Filadelfijos gatvės užgrūdina žmogų. Arba tampi kietu šunsnukiu, arba vietinė aplinka tave sugniuždo. Būdamas vienuolikos tėtušis pradėjo rūkyti, o keturiolikos – gerti. Jis išsiugdė nepaklusnų ir agresyvų būdą, kuris išliko visą gyvenimą.

Kai tėtušiui buvo keturiolika, mano seneliai, baimindamiesi dėl to, kur link krypsta jo gyvenimas, sukrapštė visus pinigus ir išsiuntė jį į žemės ūkio internatinę mokyklą Pensilvanijos kaime, kur vaikai mokėsi ūkininkavimo ir pagrindinių namų ūkio darbų. Tai buvo griežta, tradicijų besilaikanti mokykla ir seneliai tikėjosi, kad ten jį išsiųsdami įtrauks į tėtušio gyvenimą taip reikalingą tvarką ir discipliną.

Tačiau niekas negalėjo tėvui nurodinėti, ką daryti. Išskyrus darbą prie traktorių variklių, jis nė kiek nesidomėjo tuo, ką pats vadino „tuo kaimietišku šlamštu“. Jis praleidinėjo pamokas, rūkė ir toliau gėrė.

Būdamas šešiolikos, tėtušis nutarė, kad mokyklos jau gana, laikas grįžti namo. Jis nusprendė pasistengti, kad jį išmestų. Ėmė trukdyti pamokas, nepaisyti visų taisyklių ir prieštarauti kiekvienam vadovaujančiam asmeniui. Tačiau kai administracija bandė išsiųsti jį namo, seneliai atsisakė priimti.

– Mes sumokėjome už visus metus, – sakė jie. – Jums sumokėta už tai, kad su juo susitvarkytumėte, tai ir *tvarkykites*.

Tėtušis įstrigo.

Bet jis buvo apsukrus ir turėjo rasti išeitį. Per savo septyniolikąją gimtadienį jis paspruko iš mokyklos, nuėjo dešimt kilometrų iki artimiausio verbavimo biuro ir įstojo į Jungtinių Amerikos Valstijų karines oro pajėgas. Tai buvo klasikinis tėtušio elgesys – jis buvo taip tvirtai pasiryžęs nepaklusti valdžiai ir maištauti prieš tėvus ir mokyklą, kad nuo žemės ūkio internatinės mokyklos vilko užsoko tiesiai ant Jungtinių Valstijų kariuomenės meškos. Tėtušis atsidūrė

būtent tokioje struktūros ir drausmės aplinkoje, kokią mano seneliai desperatiškai tikėjosi jam įskiepyti.

Vis dėlto, kaip paaiškėjo, tėtušiu tai *patiko*. Būtent kariuomenėje jis atrado viską keičiančią tvarkos ir disciplinos galią – dvi vertybes, kurias ėmė tiesiog garbinti kaip apsaugą nuo blogiausių savo paties savybių. Keltis ketvirtą ryto, visą rytą treniruotis, visą dieną dirbti, visą vakarą mokytis – jis rado savo kelią. Tėtušis pastebėjo, kad gali pranokti kitus, ir ėmė tuo didžiuotis. Tai buvo dar vienas jo nepaklusnumo aspektas. Žadintuvo signalas ryte jo nepažadindavo, nes jis *jau* būdavo atsikėlęs.

Atrodė, kad dėl savo aistringos darbo etikos, beribės energijos ir neabejotino intelekto jis turėjo greitai kilti karjeros laiptais. Tačiau buvo dvi problemos.

Pirma, tėtušis buvo netašyto charakterio. Nesvarbu, ar nurodymus teikdavo aukštesnio rango karininkas, ar ne, bet jei jis būdavo neteigus, tėvas nepakludavo. Antra, jo girtavimas. Mano tėvas buvo vienas protingiausių žmonių, kokius tik esu pažinojęs, bet kai supykdamo arba pasigerdamo, tapdamo tikru idiotu. Jis laužydavo savo paties nusistatytas taisykles, kenkdavo savo paties tikslams, naikindavo savo paties daiktus.

Maždaug po dvejų tarnybos kariuomenėje metų ši savidestrukcija prasimušė pro tvarkos šydą ir užbaigė jo tarnybos karjerą.

Vieną vakarą tėtušis lošė su savo būrio vaikiniais (jam puikiai sekėsi lošti kauliukais). Išlošęs iš tų vyrų beveik tūkstantį dolerių, jis pasidėjo pinigų spintelėje, išėjo pavalgyti, o grįžęs iš valgyklos pamatė, kad pinigų nebėra. Įsiutęs tėtušis prisigėrė, išsitraukė tarnybinį pistoletą ir pradėjo šaudyti kareivinėse. Niekas nenukentėjo, bet to pakako, kad oro pajėgos parodytų jam duris. Tėtušiu pasisekė, kad neteko stoti prieš karo lauko teismą, – jį tiesiog atleido, įsodino į autobusą ir patarė niekada negrįžti.

Ši įtampa lydėjo tėtušį visą gyvenimą – iš savęs ir aplinkinių jis griežtai reikalavo tobulumo, tačiau per daug išgėręs ar įpykęs viską sudėgindavo iki pamatų.

Tėtušis grįžo į Filadelfiją. Spjovęs į viską, įsidarbino plieno gamykloje ir pradėjo mokytis vakarinėje mokykloje. Jis studijavo inžineriją ir buvo ypač gabus elektrinei ir šaldymo technikai. Vieną dieną, kai trečią ar ketvirtą kartą gamykloje nebuvo paaukštintas dėl savo rasės, jis paprasčiausiai išėjo pro duris ir daugiau negrįžo. Jis nusi-manė apie šaldymo įrangą, todėl nusprendė kurti savo verslą.

Tėtušis buvo ištis sumanus. Kaip ir daugelis sūnų, dievinau savo tėvą, bet jis mane ir gąsdino. Jis buvo vienas didžiausių palaiminimų mano gyvenime ir kartu vienas didžiausių skausmo šaltinių.

Mano mama vardu Karolina Eleina Brait (Carolyn Elaine Bright). Ji – Pitsburgo mergina, gimusi ir augusi Homvude, daugiausia juodaodžių gyvenamame rajone rytinėje miesto dalyje.

Mama, arba, kaip ją vadinau, mamulė, yra iškalbinga ir rafinuota. Ji smulkaus sudėjimo, ilgais, elegantiškais pianistės pirštais, idealiai tinkančiais „Elizai“ nuostabiai atlikti. Ji puikiai mokėsi Vestinghauso vidurinėje mokykloje ir buvo viena pirmųjų juodaodžių moterų, studijavusių Karnegio Melono universitete. Mamulė dažnai sakydavo, kad žinios yra vienintelis dalykas, kurio pasaulis negali iš tavęs atimti. Ir jai rūpėjo tik trys dalykai: išsilavinimas, išsilavinimas ir išsilavinimas.

Mamulė mėgo verslą – bankininkystę, finansus, prekybą, sutartis. Ji visada turėdavo savų pinigų.

Mama skubėjo gyventi, kaip ir buvo įprasta tais laikais. Būdamą dvidešimties ištekėjo už pirmojo vyro, susilaukė dukters, o nepraėjus nė trejiems metams išsiskyrė. Būdamą dvidešimt penkerių sunkiai besiverčianti vieniša motina, ji tikriausiai buvo viena iš labiausiai išsilavinusių afroamerikiečių moterų visame Pitsburge, tačiau vis dar dirbo darbus, neatitinkančius jos tikrojo potencialo. Jausdamasi įstrigusi ir trokšdama daugiau, ji pasiėmė vaiką ir persikėlė gyventi pas savo motiną – mano močiutę Džidži – į Filadelfiją.

Tėvai susipažino 1964 metų vasarą. Mamulė dirbo notare banke „Fidelity Bank“ Filadelfijoje. Kartą ji su keliomis draugėmis išėjo į vakarėlį ir viena jų pasakė, kad ji tiesiog *privalanti* susipažinti su tokiu vyru. Jo vardas buvo Vilas Smitas.

Daugeliu atžvilgių mamulė yra visiška tėvo priešingybė. Tėtušis buvo smarkus, charizmatiškas, dėmesio centras, o mamulė – tyli ir santūri, bet ne todėl, kad drovėtusi ar būtų įbauginta, o todėl, kad ji kalba „tik tada, kai žodžiai yra geriau už tylą“. Ji mėgsta žodžius ir visada juos kruopščiai renkasi, kalba su akademinio rafinuotumu. O tėtušis buvo triukšmingas ir kalbėjo 6-ojo dešimtmečio Šiaurės Filadelfijos priemiesčio žargonu. Jis mėgėdavosi savo keiksmažodžių poezija. Kartą girdėjau, kaip jis išvadino žmogų purvina žiurke, praikytu pimpačiulpiu, sumautu kiauliakrušiu.

Mamulė nesikeikia.

Svarbu pažymėti, kad tais laikais tėtušis buvo dėmesio vertas vyras. Beveik metro devyniasdešimties ūgio, protingas, išvaizdus, išdidus raudono kabrioletu „Pontiac“ savininkas. Jis turėjo humoro jausmą, mokėjo dainuoti, brazdino gitarą. Jis *traukte traukdavo* žmones – visada buvo tas vyrukas, vakarėlyje apsuptas žmonių, su gėrimu vienoje rankoje ir cigarete kitoje, puikus pasakotojas, vakarėlio siela.

Kai mama pirmą kartą pamatė tėtušį, jis jai priminė aukštaūgį Marviną Gėjų (Marvin Gaye). Jis buvo gudrus ir išmanė, kaip elgtis su žmonėmis. Jis mokėdavo įsiprašyti į vakarėlį, gauti už dyką gėrimų ir staliuką restorano priekyje. Tėtušis per pasaulį keliavo taip, tarsi viskas būtų kontroliuojama – viskas bus gerai. Mamai tai teikė saugumo jausmą.

Mano mamos prisiminimai apie pirmąsias jūdviejų dienas kartu – tai susiliejęs, juoko kupinas restoranų ir klubų kaleidoskopas. Mamulė negalėjo atsistebėti tėtušio humoro jausmu, bet svarbiausia jai buvo tai, kad jis buvo ambicingas. Jis turėjo savo verslą. Jis turėjo darbuotojų. Jis norėjo dirbti baltųjų rajonuose ir kad baltieji dirbtų *jam*.

Tėtušio laukė sėkmė.

Tėvas nebuvo įpratęs bendrauti su moterimis, turinčiomis tokį išsilavinimą kaip mano motina. „Šita paukštytė velniškai protinga,“ – galvojo jis sau. Tėtušis turėjo praktinio, *gatvės* sumanumo, o mamulė – *akademinio*.

Visgi mano tėvai taip pat turėjo daug bendro. Jie abu mėgo muziką – džiazą, bliuzą, o vėliau pamėgo ir fanką bei ritmenbliuzą. Jie gyveno šlovingaisiais „Motown“ laikais ir daugybę valandų praleido kartu šokdami vakarėliuose priplėkusiųose rūsiuose ir džiaz klubuose.

Jų gyvenimuose buvo ir keistų sutapimų – tokių, kurie pribloškia ir priverčia pagalvoti, kad tai, matyt, Dievo planas. Abiejų mano tėvų motinos buvo naktinėse pamainose dirbančios slaugės (viena buvo vardu Helena, kita – Elena). Abu mano tėvai susituokė būdami apie dvidešimties, tačiau tos santuokos buvo trumpalaikės, ir jie abu susilaukė dukterų. Ir, ko gero, keisčiausias sutapimas – jie abu savo dukroms davė vardą Pamela.

Tėvai susituokė 1966 metais per nedidelę ceremoniją prie Niagaros krioklio. Netrukus po to tėtušis persikraustė į mano močiutės Džidži namus Šiaurės penkiasdešimt ketvirtojoje gatvėje Vakarų Filadelfijoje. Neilgai trukus mano tėvai sujungė itin skirtingas savo stiprybes bei talentus ir tapo efektyvia komanda. Mamulė tvarkė tėtušio verslo administracinius reikalus – darbo užmokestį, sutartis, mokesčius, apskaitą, leidimus. O tėtušis galėjo daryti tai, ką mokėjo geriausia, – sunkiai dirbti ir uždirbti pinigų.

Vėliau abu mano tėvai su meile pasakodavo apie tuos pirmuosius metus. Jie buvo jauni, įsimylėję, ambicingi ir judėjo pirmyn.

Visas mano vardas ir pavardė yra Vilardas Kerolas Smitas II – *ne* Jaunesnysis. Tėtušis visada pataisydavo žmones: „Ė! Joks jis ne sumautas Jaunesnysis.“ Tėtušis manė, kad manęs vadinimas Jaunesniu ju menkina mus abu.

Gimiau 1968 m. rugsėjo 25 d. Mama sako, kad nuo pat gimimo buvau kalbus. Visada šypsodavausi, čiauškdavau ir balbatuodavau, patenkintas jau vien tuo, kad keliu triukšmą.

Džidži dirbo naktinėje pamainoje Džefersono ligoninėje Filadelfijos miesto centre, todėl rūpindavosi manimi rytais, kol tėvai būdavo darbe. Jos namas buvo su didžiule veranda, kuri man buvo ir pirmoji eilė, iš kurios stebėjau Šiaurės penkiasdešimt ketvirtosios gatvės dramas, ir scena, kurioje pats prisijungdavau prie to spektaklio. Ji pasodindavo mane toje verandoje ir stebėdavo, kaip plepu su kiekvienu praeiviu. Net ir tokio amžiaus man patiko turėti žiūrovų.

Mano brolis ir sesuo dvyniai Haris ir Elena gimė 1971 m. gegužės 5 d. Įskaitant mamulės dukrą Pamelą, po vienu stogu gyvenome šešiese.

Laimei, tėtušis nebuvo praradęs Šiaurės Filadelfijos verslininko gyslelės. Nuo šaldytuvų remonto jis perėjo prie šaldytuvų ir šaldiklių vitrinų įrengimo ir priežiūros didžiuosiuose prekybos centruose. Verslas klestėjo – jis plėtė veiklą ne tik Filadelfijoje, bet ir aplinkiniuose priemiesčiuose, ėmėsi kurti sunkvežimių parką ir samdyti šaldytuvų technikų ir elektrikų komandą. Tėtušis taip pat išsinuomojo nedidelį pastatą ir naudojo jį kaip savo veiklos bazę.

Tėtušis visuomet sukdavosi. Prisimenu, vieną ypač šaltą žiemą ėmė stigti pinigų, todėl jis savarankiškai išmoko taisyti žibalius šildytuvus. Tuo metu Filadelfijoje jie buvo labai populiariūs. Jis iškabino krūvą skelbimų ir žmonės ėmė nešti jam sugedusius šildytuvus. Tėtušis sugalvojo, kad, sutaisęs šildytuvą, porą dienų turi jį „išbandyti“, kad įsitikintų, jog veikia. Jis nuolat turėdavo dešimt ar dvylika „tikrinamų“ žibalių šildytuvų. Tiek šildytuvų nesunkiai sušildys Vakarų Filadelfijos namą net ir šalčiausią žiemą. Taigi tėtušis atsisakė dujų tiekimo, žiemą aprūpino savo šeimą malonia šiluma ir už tai dar gaudavo pinigų.

Kai man sukako dveji metai, tėtušis jau buvo pakankamai įsi-

tvirtinęs versle ir išgalėjo nusipirkti namą maždaug už pusantro kilometro nuo Džidži, vidurinės klasės Vakarų Filadelfijos rajone – Vinfilde.

Augau Vudkresto alėjos 5943-iajame name, medžiais apšodintoje gatvėje, kurioje stovėjo trisdešimt tarpusavyje sujungtų pilkšvai raudonų plytų namų. Fizinis namų artumas ugdė stiprų bendruomeniškumo jausmą. (Tai taip pat reiškė, kad jei tavo kaimynas turi tarakonų, jų pasirodys ir tavo namuose.) Visi visus pažinojo. Aštuntajame dešimtmetyje jaunai juodaodžių šeimai tai buvo tikroji amerikietiškoji svajonė.

Kitoje gatvės pusėje buvo Biberio vidurinė mokykla ir jos nuostabioji betonuota žaidimų aikštelė. Krepšinis, beisbolas, mergaitės, šokinėjančios su dviem šokdynėmis. Senos geros grumtynės. O kai prasidėdavo vasara, atsukdavo vandenį. Mūsų kaimynystėje buvo daug vaikų ir mes visada žaisdavome lauke. Per šimtą metrų nuo mūsų namų gyveno beveik keturiasdešimt mano amžiaus vaikų. Steisė, Deividas, Risis, Čerė, Maiklas, Tedis, Šonas, Omaras ir taip toliau, net neskaičiuojant jų brolių ir seserų ar vaikų iš gretimų kvartalų. (Steisė Bruks (Stacey Brooks) yra mano seniausia draugė. Susipažinome tą dieną, kai mano šeima persikėlė į Vudkresto alėją. Man buvo dveji, jai – treji. Mūsų mamos pristūmė mudviejų vežimėlius vieną prie kito ir mus supažindino. Kai man buvo septyneri, buvau ją įsimylėjęs. Bet ji buvo įsižiūrėjusi Deividą Brendoną (David Brandon). Jam buvo devyneri.)

Laikai buvo geri ir buvo akivaizdu, kad žmonės užsiima seksu... Ir dažnai.

Kadangi buvau auklėjamas kaip vidurinės klasės atstovas, repo karjeros pradžioje iš dalies dėl to sulaukdavau kritikos. Nebuvau gangsteris ir neprekiavau narkotikais. Augau gražioje gatvėje, abiejų tėvų šeimoje. Iki keturiolikos mokiausi katalikiškojoje mokykloje, kurią lankė daugiausia baltaodžiai vaikai. Mano mama turėjo aukštąjį išsilavinimą, o tėvas, nepaisant visų jo trūkumų, visada aprūpin-

„Nepriklausomybės diena“ – gelbstime pasaulį kartu su Džadu Hiršu (Judd Hirsch, kairėje) ir Džefu Goldbliumu (Jeff Goldblum, dešinėje). Bonevilio druskožemiuose spigino beveik 40 laipsnių karštis, nuo baltų druskos kristalų atsispindintys saulės spinduliai nudegino žmonėms pasmakres. (Ne juokais nukentėjo ir vienas filmavimo grupės narys, mėvėjęs tik laisvus šortus be apatinių kelnaičių.)

1997-ieji, Naujųjų metų išvakarės. Kaskart žvelgdamas į šią nuotrauką mažtau: *Nesikuklink! Prisivalgyk iki soties – laukia tikras maratonas, tad reikės angliavandenių.*

Džeidenas Kristoferis Sairas Smitas gimē 1998 m. liepos 8 d. Jei būtų buvusi Trėjaus valia, jis būtų vardu Luidžis.

Trėjus ir mažasis „Luidžis“